

можливості і прагнення підлеглих і відповідно до цієї особистої оцінки надає їм ті або інші повноваження. Тому зміну акцентів щодо тих або інших працівників управління в разі появи нового менеджера можна пояснити і певною мірою виправдати.

Ефективність керівництва визначається не лише особистими зусиллями керівника, але й зусиллями всіх членів робочої групи. Сьогодні керівник не в змозі сам вирішувати всі управлінські проблеми, навіть ті, які безпосередньо входять в коло його службових обов'язків, оскільки їх занадто багато, вони різнобічні й специфічні, а його знання, досвід і запас часу - обмежені. Від того, наскільки керівник володіє мистецтвом делегування, залежить ефективність роботи його підрозділу і, отже, якість роботи самого керівника.

Список використаних джерел

1. Дикань Н.В. Менеджмент: навч. посіб. К. : Знання, 2008. 389 с.
2. Осовська Г.В. Основи менеджменту: підруч. - [видання 3-є, перероблене і доповнене]. К. : «Кондор», 2016. 664 с.
3. Шатун В.Т. Основи менеджменту: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 376 с.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА УСТАНОВ

Єгор ЛАТОШКІН

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

*Науковий керівник: д-р екон. наук, професор **Оксана БЯЛКОВСЬКА***

Процес мотивації персоналу завжди був важливою складовою у ефективному функціонуванні будь-якої організації, установи, підприємства тощо. Сьогодні успішність тієї чи іншої організації залежить не лише від її матеріальних і фінансових можливостей, а й від бажання персоналу досягати високі результати. Основним фактором продуктивності є вмотивованість працівників до дії.

Поняття «концепції мотивації» варто розуміти як сукупність наукових поглядів на розуміння мотиваційної політики, а також зазначення її критеріїв, принципів, завдань мети, методів та механізмів реалізації. Тому виділяють безліч економічних концепцій, які демонструють різні погляди на процес мотивації. Прикладами можуть бути: концепція добробуту, людини, концепція стадій економічного розвитку тощо.

Концепція добробуту – це певна сума положень, поглядів, принципів, на яких базуються ідеї щодо покращення добробуту та факторів його визначення. Представники політичної економії давид рікардо та адам сміт такими факторами

вважали «обсяг створюваного фізичного продукту, суспільного багатства, зокрема зростання національного доходу на душу населення в умовах вільної конкуренції, яка гармонізує приватні та суспільні інтереси» [3, с. 864]. Дана концепція тісно пов'язана з мотиваційними процесами, адже завдяки бажанню людини жити в добробуті, достатку вона покращує матеріальне та фінансове становище.

Наступною концепцією можна назвати «концепцію людини», вона тісно переплітається з еволюцією економічних систем, яка, в свою чергу, комбінувала у собі соціальні аспекти з економічними, гуманістичні з раціональними. Представниками даної концепції були такі філософи, соціологи як: Роберт Оуен, Клод Анрі де Сен-Сімон, Шарль Фур'є, вони вважали, що людина за своєю природою є соціальною істотою. Згідно з даною концепцією, виділяють три основні напрями в поглядах на людину, а саме – кейнсіанство, неокласицизм та інституціоналізм, на їхній базі будується неподільний образ сутності людини та виводяться принципи її функціонування, які раціонально використовують в мотиваційній складовій персоналу. Неокласицизм тісно пов'язаний з індивідуалізмом, але включає в себе колективні альтернативні дії. В свою чергу, кейнсіанство являє собою модель людини, в якій присутній «психологічний індивідуалізм, некомплексний економічний детермінізм, обмежений соціологічний підхід» [1]; інституціоналізм звертає увагу на суспільну роль людини, відображаючи суспільний інтерес, що характеризує поведінку людини.

Наступною концепцією можна виділити «концепцію стадій економічного розвитку». Суттю даної концепції є поділ суспільства на два види, згідно класифікації американського економіста Волта Ростоу. Такими типами є «традиційне» та «індустріальне» суспільство. Сам процес економічного розвитку суспільства відбувається в п'ять стадій. Кожна з яких, характерна по своєму, адже включає в себе взаємодію різних факторів: економічних, соціальних, політичних, психологічних тощо. Завдяки динаміки росту, відбувається перехід з одного в етапу в інший. За рахунок розвитку суспільства здійснюється процес розвитку цінностей, потреб людини, що, безумовно, має вагомий вплив на розвиток мотиваційних стимулів та важелів. Основною мотивацією для людини є бажання до самовдосконалення та саморозвитку.

Відомі вчені В. Врум і Е. Дісі виокремлюють три основні концепції мотивації трудової діяльності. А саме – патерналістська концепція, змістовна і процесуальна теорії.

Патерналістська концепція говорить про те, що саме відчуття задоволення ефективно зробленої роботи спонукає людей до дії. А сама мотивація тісно пов'язана з поняттям «винагорода», адже вона є тією рушійною силою, що змушує людину плідно виконувати свою роботу. Чим більше буде винагорода працівнику, тим стараннішою буде його праця. Винагороду у своїй концепції вчені називають «безумовною», адже її величина не залежить від поведінки особи в організації. А основною умовою її отримання – є членство в організації. Прикладами цієї винагороди можуть бути різні пільги, організовані відпочинки, пенсії тощо. А вид такої винагороди зменшує плинність кадрів в організації та робить роботу більш привабливою. На думку вченого Віктора Врума «щоб спрогнозувати поведінку людини, необхідно бути в курсі не тільки його переваг і мотивів, але також знати і

його переконання, що стосуються пріоритетного шляху досягнення необхідних результатів» [2, с. 331].

Список використаних джерел

1. Грищенко І.М. Впровадження лідерства в систему місцевого самоврядування України. 2016. 277 с.
2. Віктор Врум. Праця та мотивація. 1964. 331 с.
3. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.3 / редкол.: с.в. Мочерний (відп. Ред.) Та ін. – к.: видавничий центр «академія», 2002. 952 с

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ, ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

Дмитро ЛЮТИЙ

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

спеціальності «Економіка»

*Заклад вищої освіти «Подільський державний
університет», м. Кам'янець-Подільський*

*Науковий керівник: к.е.н., доцент **Нонна КОВАЛЬ***

Ключові слова: ресурсний потенціал, сільські території, аграрне виробництво, управління.

Сільські території України, на яких проживає третина населення країни та відбувається найважливіший етап аграрного виробництва – продукування сільськогосподарської сировини, здійснюють непересічний вклад у розвиток національної економіки. Ресурсний потенціал сільських територій являє собою джерело та засіб їх відтворення, а також відіграє ключову роль у визначенні функцій, спрямованості та динаміки їх розвитку.

Ресурсний потенціал як економічну категорію можна розглядати з різних точок зору, виділяючи в залежності від завдань дослідження або ресурсну, або функціональну, або ресурсно-цільову чи інші концепції. Відповідно з різних точок зору можна розглядати і процеси його формування, розвитку та використання: закономірності, загальні економічні закони, принципи та фактори [1].

Будь-яка сільська територія може успішно функціонувати лише за умови глибоких знань про наявність ресурсів, їх економічної оцінки, чинників, які впливають на формування та використання ресурсного потенціалу. Формування та розвиток ресурсного потенціалу знаходиться в прямій залежності від умов та чинників, які суттєво впливають на цей процес. До основних факторів формування, розвитку та використання ресурсного потенціалу регіону відносяться економічні, екологічні, соціальні та політичні умови, які обмежують або сприяють стимулюванню його функціонування.

Важливою складовою ресурсного потенціалу сільських територій є природно-ресурсний потенціал, який є визначальним чинником формування